



13.5.1980

Örnäs 514
Semäl 1900

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin
Telefon 1511

Työeläkelaitoksille

SUKUPOLVENVAIHDOSSELÄKKEEN SAAMISEN EHTOJEN LIEVENTÄMINEN

Tasavallan presidentin esittelyssä 29.4.1980 vahvistettiin laki maatalousyrittäjien eläkelainmuuttamisesta. Samanaikaisesti on muutettu maatalousyrittäjien eläkeasetuksen 6 b §:ää.

Nyt vahvistetuilla muutoksilla lievennetään eräiltä osin sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen ehtoja ja tehdään joustavammaksi järjestelmän toimeenpano.

Laki tulee voimaan takautuvasti vuoden 1980 alusta.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEET

Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta
Asetus maatalousyrittäjien eläkeasetuksen 6 b §:n
muuttamisesta

JAKELU

A 1-8
B 1

N:o 294.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1980.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 6 b §, 6 c §:n 3 momentti, 6 d §:n 5 momentti, 6 e §:n 1 momentin 2 kohta, 6 f §:n 2 ja 3 momentti sekä 6 g §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6 a §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta sekä 6 d §:n 5 momentti 7 päivänä tammikuuta 1977 annetussa laissa (20/77), 6 a §:n 2 ja 3 momentti sekä 6 c §:n 3 momentti 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (219/74), 6 b § mainituissa 15 päivänä maaliskuuta 1974 ja 7 päivänä tammikuuta 1977 annetuissa laeissa sekä 21 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (414/76) sekä 6 e §:n 1 momentin 2 kohta, 6 f §:n 2 ja 3 momentti sekä 6 g §:n 4 momentti mainituissa 21 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa, näin kuuluviksi:

6 a §.

Maatalousyrittäjällä, joka luovuttaa jatkamiskelpoiseksi katsottavan, kokonaan tai osaksi, kuitenkin vähintään neljäsosalta, omistamansa viljelmän 6 b §:ssä tarkoitetulle luovutuksensaajalle ja pysyvästi lopettaa maatalouden harjoittamisen, on oikeus saada sukupolvenvaihdoseläkettä edellyttäen:

1) että hän vähintään viiden vuoden ajan välittömästi ennen luovutusta on viljelmällä asuen harjoittanut maataloutta 1 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja että hänen on sanotun ajan katsottava tässä laissa tarkoitetusta yrittäjätoiminnasta ottaen huomioon sen laatu ja laajuus saaneen toimeentulostaan ainakin puolet;

3) että hän luovutuksen tapahtuessa ei saa kansaneläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä; ja

Maatalousyrittäjän aviopuolisolla, joka täyttää muut 1 momentissa mainitut eläkkeen saamisen edellytykset, on oikeus saada sukupolvenvaihdoseläkettä, vaikka hänellä ei ole omistusoikeutta luovutettavaan viljelmään. Avio-

puolisoon rinnastetaan maatalousyrittäjän leski, jos luovutettava viljelmä kuuluu omaisuuteen, johon leskellä on avio-oikeus. Tällöin pidetään 1 momentissa tarkoitettuna luovutuksena myös lesken ja perillisten välistä ositusta, jossa luovutuksensaaja saa omistukseensa sanotun viljelmän.

Sukupolvenvaihdoseläkettä voidaan myöntää maatalousyrittäjälle, joka ei täytä 1 momentin 1 kohdassa säädettyä viljelmällä asumista koskevaa edellytystä, jos siihen on erityisiä syitä. Sanotun kohdan maatalouden harjoittamista koskevan säännöksen estämättä voidaan viljelmän pellot vuokrata luovutuksensaajalle enintään yhdeksi vuodeksi välittömästi ennen luovutusta.

6 b §.

Jatkamiskelpoisena pidetään viljelmää, jonka käyttäminen maataloustuotannossa on tarkoituksenmukaista ja josta luovutuksensaajan perheineen voidaan arvioida saavan toimeentulonsa. Viljelmää, joka sijaitsee alueellisen kehittämisen edistämiseksi annetussa laissa (451/75) tarkoitetulla kehitysalueella, pidetään kuitenkin jatkamiskelpoisena, jos luovutuksensaaja perhei-

neen voi saada siltä pääasiallisen toimeentulon. Jatkamiskelpoisuuteen vaikuttavana ei kuitenkaan pidetä aluetta, joka on hankittu viljelmään viimeisen vuoden aikana ennen luovutusta. Jatkamiskelpoisuutta harkittaessa on otettava huomioon viljelmän pelto- ja metsäpinta-ala, sen tilusten sijainti ja muut luontaiset tuotantoedellytykset, asuin- ja talousrakennusten kunto ja muut näihin verrattavat seikat. Jos viljelmiä luovutetaan useammalle kuin yhdelle luovutuksensaajalle, jotka eivät ole aviopuolisoita, katsotaan se jatkamiskelpoiseksi vain, jos kukin luovutuksensaajista perheineen voi saada edellä tarkoitetun toimeentulon.

Viljelmän jatkamiskelpoisuutta harkittaessa otetaan myös huomioon sellainen ammattimainen kalastustoiminta ja porotalous, josta luovutetaan luovutuksensaajan hyväksi samalla kertaa kuin viljelmästä, sekä luovutuksensaajan tai hänen aviopuolisonsa ainakin yhden vuoden ennen luovutushetkeä omistama viljelmiä, joka maatilalain (188/77) mukaisesti soveltuu luovutuksen kohteena olevaan viljelmään lisäalueeksi. Asetuksella voidaan säätää tarkemmin, millaisin perustein ratkaistaan viljelmän jatkamiskelpoisuus.

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytyksenä on, että viljelmiä luovutetaan kokonaisuudessaan luovutuksensaajalle. Eläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että luovutuksensaaja ei yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa taikka luovutuksensaajan aviopuoliso yksin omista enempää kuin puolet viljelmästä. Jos luovutuksensaajia on useita, lasketaan edellä mainittua säännöstä sovellettaessa luovutuksensaajien ja aviopuolisoiden osuudet yhteen. Luovuttajalla on kuitenkin oikeus, jollei toimenpide haittaa viljelmän tarkoituksenmukaista maatilataloudellista käyttöä, pidättää viljelmästä

1) itselleen ja kullekin rintaperilliselleen sekä otto- ja kasvattilapselleen kohtuullisen kokoinen tontti vakinaisen tai vapaa-ajan asunnon rakentamista varten;

2) itselleen tai toiselle alue, jolla on huomattavasti suurempi arvo käytettynä muuhun kuin maatilataloudellisiin tarkoituksiin; ja

3) rintaperillisilleen sellainen osa viljelmän tavanomaista huomattavasti suuremmasta metsämaasta, jonka pidättäminen ei ole esteenä maatilalaissa tarkoitetun lainan myöntämiselle luovutuksensaajalle.

Oikeutta sukupolvenvaihdoseläkkeen saamiseen ei ole, jos luovuttaja on 1 päivänä huhti-

kuuta 1977 tai sen jälkeen luovuttanut viljelmästäan niin olennaisen osan, että luovutusta on pidettävä tilan pirstomisena.

Luovutuksensaajan tulee olla luovuttajan tai tämän aviopuolison rintaperillinen, joka ikänsä, ammattitaitonsa ja muiden ominaisuuksiensa puolesta voidaan katsoa sopivaksi harjoittamaan maatilataloutta viljelmällä. Jollei tällaista sukulaista ole tai tämä ei muusta syystä tule luovutuksensaajana kysymykseen, voidaan luovutuksensaajaksi hyväksyä edellä mainitut vaatimukset täyttävä muu henkilö. Lisäksi edellytetään, että sukupolvenvaihdoksen tukemista ei ole pidettävä ilmeisen epätarkoituksenmukaisena luovutuksensaajan taloudellisen aseman ja muiden olosuhteiden takia.

Viljelmän asuin- ja talousrakennukset voidaan ottaa huomioon eläkkeenhakijan eduksi ratkaistaessa, omistaako maatalousyrittäjä 6 a §:n 1 momentin johdantokappaleessa tarkoitetun neljännen osan taikka luovutuksensaaja puolisoineen edellä 3 momentin johdantokappaleessa tarkoitetun suuremman osuuden kuin puolet viljelmästä.

6 c §.

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään sukupolvenvaihdoseläke, lakkautetaan työkyvyttömyyseläke lähinnä seuraavasta mahdollisesta eräntymispäivästä siltä osin kuin eläke perustuu tässä laissa tarkoitettuun yrittäjätöimintaan. Ne lakkautettavan työkyvyttömyyseläkkeen erät, jotka on maksettu sukupolvenvaihdoseläkkeen alkamisen jälkeen, katsotaan sukupolvenvaihdoseläkkeen osasuorituksiksi.

6 d §.

Jos sukupolvenvaihdoseläkkeen saaja ryhtyy harjoittamaan maataloutta 1 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, lakkautetaan eläke. Mikäli rikkomus on lievä tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan eläke lakkauttaa osaksi tai määrääjäksi taikka päättää, että eläke maksetaan entisen suuruusena. Eläke voidaan lakkauttaa tai sitä alentaa siitä, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin.

6 e §.

Maatilahallituksen on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

2) onko luovuttajalla katsottava olevan oikeus pidättää viljelmästä 6 b §:n 3 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alue, onko viljelmää 6 b §:n 4 momentissa mainituin tavoin pirstottu ja täyttääkö luovutuksensaaja sanotun pykälän 5 momentissa tarkoitettut edellytykset; sekä

että eläkkeen pääoma-arvo jätetään osaksi tai kokonaan luovutuksensaajalta perimättä. Pääoma-arvosta on maksettava kymmenen prosentin suuruinen vuotuinen korko päätöksen lainvoimaiseksi tulosta lukien. Eläkelaitoksen lainvoimainen päätös pääoma-arvon korvaamisesta korkoineen saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiaassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

6 f §.

Haettaessa sukupolvenvaihdoseläkettä on eläkehakemukseen liitettävä luovutuksensaajan sitoumus, jossa hän velvoittautuu, mikäli eläke myönnetään, pitämään luovutetun viljelmän pirstomattomana omistuksessaan sekä viljelmällä tai sen välittömässä läheisyydessä asuen ja itse työhön osallistuen harjoittamaan sillä maataloutta vähintään viiden vuoden ajan eläkkeen alkamisesta. Luovutuksensaajalla on kuitenkin oikeus keskeyttää sitoumuksensa täyttäminen asevelvollisuutensa suorittamisen, maataloudellisten ammattiopintojen tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi. Tällaisen esteen kestäessä vuotta pitemmän ajan eläkelaitoksen tulee pidentää sitoumusaikaa vastaavalla ajalla, jollei luovutuksensaaja osoita, että hän itse, hänen aviopuolisonsa tai toinen luovutuksensaaja täyttää sitoumuksen velvoitteet.

Jollei luovutuksensaaja täytä 2 momentissa tarkoitettua sitoumustaan eikä tämä johdu hyväksyttävästä syystä, on eläkelaitoksen veloitettava luovutuksensaaja korvaamaan eläkeläirokselle sukupolvenvaihdoseläkkeen pääoma-arvo, joka määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Eriyisestä syystä eläkelaitos voi kuitenkin päättää,

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1980.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

6 g §.

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, aiheuttaako hänen suunnittelemansa toimenpide eläkkeen lakkauttamisen 6 d §:n 5 momentin mukaan. Luovutuksensaajalle on samoin pyynnöstä annettava ennakkopäätös siitä, onko hänen aikomansa menettely katsottava 6 f §:ssä tarkoitetuksi sitoumuksen keskeyttämiseksi tai täyttämättä jättämiseksi ja mitä seuraamuksia menettely sanotun säännöksen mukaan aiheuttaa.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1980 lukien.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta tapauksiin, joissa viljelmän luovutus on tapahtunut tai maatalousyrittäjien eläkelain 6 g §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös eläkkeen perustuessa sanottuun pykälään on annettu ennen 1 päivää tammikuuta 1980.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletaan, jos rikkomus on tapahtunut joulukuun 31 päivän 1979 jälkeen, tämän lain 6 d §:n 5 momenttia.

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Luja-Penttilä*

N:o 295.

Asetus**maatalousyrittäjien eläkeasetuksen 6 b §:n muuttamisesta.**

Annettu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1980.

Sosiaali- ja terveysministerin esittelystä lisätään 7 päivänä marraskuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkeasetuksen (667/69) 6 b §:ään siitä 21 päivänä tammikuuta 1977 annetulla asetuksella (85/77) kumotun 1 ja 2 momentin tilalle uusi 1 ja 2 momentti seuraavasti:

6 b §.

Jos viljelmä luovutetaan maatalousyrittäjien eläkelain 6 b §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitetuille luovutuksensaajille yhteisesti, on luovutuksensaajien sanotun lain 6 f §:n 2 momentin mukaisessa sitoumuksessaan velvoitauduttava pitämään viljelmä jakamattomana sitoumuksen voimassaoloajan.

Jos luovutuksensaaja keskeyttää sitoumuksensa täyttämisen, hänen on välittömästi ilmoi-

tettava siitä maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Niin ikään luovutuksensaajan on ilmoitettava eläkelaitokselle, jos hän aikoo sitoumuksen voimassa ollessa luovuttaa viljelmästä tontin tai muun alueen.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1980 lukien.

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Luja-Penttilä*